

Exp. 2025/4745

Informe de necessitat de consolidació del personal tècnic als Serveis Socials Comunitaris Bàsics de l'Ajuntament d'Artà

INTRODUCCIÓ

El context socioeconòmic de les Illes Balears ha estat caracteritzat, durant les darreres dècades, per un creixement econòmic sostingut i uns elevats nivells d'activitat i ocupació. No obstant això, aquest dinamisme no ha estat suficient per garantir una distribució equitativa dels recursos ni una inclusió efectiva de tota la ciutadania. Persistents desigualtats estructurals continuen afectant especialment els col·lectius més vulnerables —com les persones grans, amb diversitat funcional, en risc d'exclusió social, entre d'altres— limitant-ne l'accés a drets fonamentals, serveis públics essencials i oportunitats de desenvolupament personal i social.

La realitat actual està marcada per transformacions socials significatives: l'acceleració del creixement demogràfic, l'envelliment progressiu de la població, la diversificació dels models familiars, l'augment de noves formes de pobresa, la digitalització creixent dels serveis i els canvis estructurals en el mercat laboral, entre d'altres. Aquestes dinàmiques generen noves necessitats i desafiaments que exigeixen una actualització profunda de les polítiques públiques, amb una major capacitat d'anticipació, adaptació i resposta als contextos específics de cada territori.

El model econòmic de les Illes Balears, fortament vinculat al turisme i a activitats de marcat caràcter estacional, ha propiciat una estructura laboral basada en la temporalitat, la precarietat i la discontinuïtat dels ingressos. A aquest fet s'hi suma l'increment sostingut del cost de la vida, especialment pel que fa a l'habitatge, que en els darrers anys ha assolit nivells altament preocupants. Aquestes condicions afecten de manera directa tant a les persones en situació de vulnerabilitat com a aquelles que, malgrat tenir feina i ingressos regulars, es veuen exposades al risc d'exclusió social.

Els municipis, com a administracions més properes a la ciutadania, esdevenen la primera línia d'atenció davant les situacions de necessitat social. En el cas concret d'Artà, un municipi de mida mitjana amb una economia fortament vinculada al sector turístic, es presenten reptes específics derivats de la seva estructura socioeconòmica i demogràfica: elevat índex d'envelliment, increment exponencial del preu de l'habitatge, població parcialment dispersa i accés limitat a determinats serveis especialitzats. Aquestes circumstàncies afecten especialment les persones majors, la població migrada, les persones amb diversitat funcional i les famílies en situació de vulnerabilitat.

Davant d'aquesta realitat, és imprescindible repensar el model d'intervenció social des d'una perspectiva preventiva, integral i adaptada territorialment. Només mitjançant estratègies coordinades, sostingudes en el temps i fonamentades en diagnòstics rigorosos es podrà donar una resposta efectiva i transformadora als desafiaments socials del municipi

Signatura 1 de 2	09/10/2025	CAP DELS SERVEIS SOCIALS	09/10/2025	REG SERVEIS SOCIALS
Bel Ortega Sancho				
Signatura 2 de 2				
Maria Bel Llinas Pastor				

Per descarregar una còpia d'aquest document consulteu la següent pàgina web	
Codi Segur de Validació	4cb38e19170546e291e6469b08b3d005001
Url de validació	https://seu.arta.cat/absis/idi/arx/idiarxabsaweb/asp/verificadorfirma.asp
Metadades	Origen: Origen administració Estat d'elaboració: Original

MARC JURÍDIC

El dret a una vida digna i al benestar social està reconegut per diversos instruments jurídics internacionals, estatals i autonòmics. A escala internacional, la Declaració Universal dels Drets Humans de les Nacions Unides (1948), en el seu article 25, proclama que “tota persona té dret a un nivell de vida adequat que li asseguri, a ella i a la seva família, la salut i el benestar, especialment pel que fa a l'alimentació, la vestimenta, l'habitatge, l'assistència mèdica i els serveis socials necessaris”.

En l'àmbit estatal, l'article 9.2 de la Constitució Espanyola (1978) estableix l'obligació dels poders públics de promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups siguin reals i efectives, així com de remoure els obstacles que en dificultin la plenitud i de facilitar la participació de tota la ciutadania en la vida política, econòmica, cultural i social. A més, la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, atorga als municipis competències en matèria de prestació de serveis socials i promoció i reinserció social (article 25.2.e).

En l'àmbit autonòmic, l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears (Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer), reconeix a la Comunitat Autònoma competències exclusives en matèria de serveis socials, incloent-hi l'atenció a la tercera edat, el benestar social, el desenvolupament comunitari, la integració de col·lectius en situació de pobresa, la protecció social de la família i el voluntariat (article 30). A més, atribueix als consells insulars la competència pròpia en matèria de serveis socials i assistència social (article 70).

Els municipis, com a entitats locals bàsiques, tenen un paper fonamental en la prestació dels serveis socials, degut a la seva proximitat a la ciutadania. En aquest sentit, la Llei 20/2006, de 15 de desembre, municipal i de règim local de les Illes Balears, els atorga competències per regular i prestar serveis d'atenció a les persones, serveis socials d'assistència primària i polítiques d'acollida a les persones immigrades (article 26).

La Llei 4/2009, d'11 de juny, de Serveis Socials de les Illes Balears, ordena i regula el sistema públic de serveis socials i estableix els mecanismes per donar resposta a les necessitats socials de la ciutadania. D'acord amb aquesta llei, els serveis socials comunitaris bàsics (SSCB) constitueixen la via d'accés principal al sistema, amb un caràcter universal, obert i polivalent. L'article 38 regula específicament les competències municipals en aquest àmbit.

Pel que fa a l'organització territorial, l'article 41 de la mateixa llei defineix les Unitats de Treball Social (UTS) com a dispositius bàsics d'atenció directa, comunitària i polivalent, presents als municipis. Cada UTS ha d'estar formada, com a mínim, per un equip multidisciplinari integrat per un/a treballador/a social, un/a educador/a social, un/a treballador/a familiar i un/a auxiliar administratiu/va.

La figura del professional de referència dins els SSCB és clau per assegurar una atenció integral i coordinada a les persones usuàries i a les seves unitats de convivència. Aquesta figura és responsable de canalitzar els serveis i prestacions adients, garantint-ne la continuïtat i la

qualitat. La llei preveu mesures organitzatives per garantir l'assignació d'un professional de referència a cada cas.

Finalment, pel que fa al finançament, l'article 70 de la Llei de Serveis Socials estableix que els serveis socials comunitaris bàsics i els seus programes seran finançats conjuntament per la Comunitat Autònoma, els consells insulars i les entitats locals. La conselleria competent en matèria de serveis socials ha d'assumir el 50% del cost de les UTS, i el 50% restant correspon als consells insulars i als ajuntaments.

El Decret 48/2011, de 13 de maig, completa aquest marc normatiu establint els principis generals i les directrius de coordinació dels SSCB. Regula també les titulacions i ràtios del personal, la figura del professional de referència i la seva relació amb les persones usuàries.

FETS

Els Serveis Socials Comunitaris Bàsics dels municipis, tal i com està establert normativament, són finançats en gran part per la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i els consells insulars corresponents, fet que es formalitza anualment mitjançant la signatura d'un conveni.

L'any 2022 es va fer efectiva la signatura del "Conveni de col·laboració entre l'Institut Mallorquí d'Afers Socials (IMAS) i l'Ajuntament d'Artà, per al finançament dels Serveis Socials Comunitaris Bàsics per als anys 2022-2023-2024", el qual tenia per objecte establir el marc de col·laboració entre ambdós organismes per al finançament conjunts dels SSCB entre l'1 de gener de 2022 i el 31 de desembre de 2024. A més, pretenia mantenir i desenvolupar una xarxa de SSCB, garantir un nivell mínim de prestacions homogènies a totes les persones dins del municipi, fer possible arribar a un escenari de compliment de les ràtios del Decret 48/2011 en el seu millor llinar (1 treballador/a social i 1 educador/a social per cada 5.000 habitants), donar suport a les despeses derivades de les intervencions individuals-familiars i les derivades del treball comunitari, entre d'altres, mitjançant el desenvolupament de diferents línies d'actuació amb imports corresponents a cada una d'elles.

Les línies de finançament del conveni esmentat, condicionades al compliment de la justificació exigida, es dividien en:

- Línies provinents del Pla de Finançament del Govern, de la 1 a la 5, en què es va establir com a requisit indispensable per accedir al finançament de totes aquestes línies el compliment de les ràtios acordades a la Conferència sectorial, consistent en:

Any 2022	Any 2023	Any 2024
1 treballador/a social cada 7.500 habitants	1 treballador/a social cada 6.500 habitants	1 treballador/a social cada 5.000 habitants
1 educador/a social cada 7.500 habitants	1 educador/a social cada 6.500 habitants	1 educador/a social cada 5.000 habitants
1 auxiliar administratiu/va cada 10.000 habitants	1 auxiliar administratiu/va cada 10.000 habitants	1 auxiliar administratiu/va cada 10.000 habitants

- Línies IMAS amb dotació de fons de finançament propis de l'IMAS, de la 6 a la 9, com a complementarietat i millora de les línies anteriors.

En relació a tot això, pel que fa al municipi d'Artà i a mode d'exemple, és important recalcar que en l'anualitat de 2023 no es va poder accedir a les línies del Govern (de la 1 a la 5), per un import total de 102.441,75€, atès que l'Ajuntament d'Artà no complia amb les ràtios establertes en el moment de la sol·licitud de l'anualitat, degut a que només disposava d'una treballadora social i d'un educador social contractats, fet que va suposar una repercussió negativa tant en el finançament del servei com en la qualitat de l'atenció prestada. Si bé aquest problema es va resoldre entre els mesos de maig i juny de 2023, en què els SSCB van disposar de 2 treballadores socials i 2 educadors socials, assegurant així el compliment de ràtios, no hi havia opció de recuperar el finançament perdut en l'anualitat esmentada. És important afegir que aquest problema ha afectat únicament a la contractació de personal tècnic de l'àrea, és a dir, treballadors/es i educadors/es socials, professionals essencials i indispensables en la prestació dels serveis socials al municipi. Cal destacar, per tant, que el compliment de les ràtios establertes normativament juga un paper fonamental en l'accés al finançament dels SSCB.

De cara als pròxims anys, i en compliment del que disposa la Llei de Serveis Socials de les Illes Balears en relació al finançament de les UTS, s'assegura la continuïtat dels convenis de finançament, lligats aquests per suposat al compliment de les ràtios professionals esmentades. Pel que fa a les anualitats 2025, 2026 i 2027, des de l'Ajuntament d'Artà s'ha formalitzat el conveni amb l'IMAS pels pròxims anys (Exp. 2024/6531), i ens trobam pendents de signatura d'addenda en relació als fons del Govern. Les ràtios que s'exigeixen són les següents:

Any 2025	Any 2026	Any 2027
1 treballador/a social cada 5.000 habitants	1 treballador/a social cada 5.000 habitants	1 treballador/a social cada 5.000 habitants
1 educador/a social cada 5.000 habitants	1 educador/a social cada 5.000 habitants	1 educador/a social cada 5.000 habitants
1 auxiliar administratiu/va cada 10.000 habitants	1 auxiliar administratiu/va cada 10.000 habitants	1 auxiliar administratiu/va cada 10.000 habitants

Cal destacar que a dia d'avui no complim les ràtios establertes, degut a baixa mèdica d'una educadora social que continua sense cobrir-se, si bé hi ha un procediment selectiu actiu en aquest sentit.

Amb tot, la temporalitat de part del personal municipal de SSCB és un factor de risc en relació al manteniment del requisit de ràtios i, per tant, del manteniment del finançament per part del Govern i l'IMAS. Aquest risc afecta només al personal tècnic de l'àrea, treballadores i educadors socials, com s'ha indicat anteriorment, ja que l'auxiliar administrativa és funcionària de carrera. És a dir, actualment SSCB disposa del següent personal tècnic:

- 1 treballadora social / coordinadora de SSCB a jornada completa, personal laboral fix
- 1 educador social a jornada completa, personal laboral fix
- 1 treballadora social a jornada completa, funcionària de programa
- 1 educadora social a jornada completa, funcionària de programa (de baixa)

Per tant, la temporalitat limitada de la contractació de la meitat de l'equip de la UTS (funcionàries de programa) del municipi d'Artà és un factor a destacar i a tenir en compte degut als nombrosos riscos que suposa i que es detallen a continuació:

1. **Pèrdua del finançament de les línies destinades a la cobertura dels costs de personal de les UTS.** És a dir, l'incompliment de les ràtios establertes normativament suposa la impossibilitat d'accedir al finançament dels costs salarials prevists per conveni. Amb tot, la mobilitat de les funcionàries de programa és inevitable a curt termini, ja sigui per finalització del programa (previst el proper 2025), o per desplaçament a un altre centre de treball per diversos motius (accés a nou programa – més anys de treball, accés a una plaça pública fixa o com a funcionària de carrera, etc.).
2. **Dificultat en la planificació estratègica.** La rotació continuada de personal dificulta la implementació de programes duradors i sostenibles, és a dir, es limiten els projectes a llarg termini degut als canvis continuats i inevitables. A més, la temporalitat impedeix consolidar equips de feina estables i ben cohesionats, fet que pot derivar en problemes organitzatius.
3. **Inseguretat i desmotivació del personal.** La incertesa sobre el futur laboral de les persones amb contractes temporals pot generar ansietat, insatisfacció i estrès laboral, fet que repercuteix també directament sobre els equips de treball, els quals poden veure's afectats també per la manca de continuïtat en els projectes o la inconsistència dels equips. A més, suposa també que es produeixi una fuga de talents, és a dir, que professionals qualificats optin a llocs de feina estables, fet que empobreix contínuament el capital humà del sistema de serveis socials.
4. **Disminució de la qualitat del servei.** Cal destacar que es té previst l'establiment d'un pla de qualitat a SSCB, si bé la temporalitat del personal dificulta que aquest es pugui dur a terme amb garanties. La corba d'aprenentatge, en la situació actual, és constant, és a dir, els canvis freqüents o inevitables de noves treballadores suposen que aquests necessiten temps per adaptar-se al sistema, conèixer els procediments i entendre els casos: es tracta d'un "tornar a començar" continu. A més, la temporalitat no fomenta la inversió en formació a llarg termini, fet que pot traduir-se en menor capacitat tècnica i humana i, per tant, manca d'especialització.
5. **Pèrdua de la continuïtat en l'atenció,** per una part, amb impacte directe a les persones usuàries, tenint en compte que aquestes precisen d'una atenció estable, especialment en casos de vulnerabilitat, i que els canvis freqüents en el personal

dificulten la creació de vincles de confiança. I per altra part, risc de descoordinació, degut a que la rotació freqüent pot rompre la cadena d'informació i seguiment de casos, afectant negativament en l'eficàcia i eficiència de les intervencions.

6. **Fragmentació de la intervenció social.** Lligat al punt anterior, un altre dels risc a tenir en compte, és el fet de que es dificulta l'atenció social progressiva i personalitzada degut als canvis de professional referent, és a dir, la temporalitat dels professionals de SSCB impedeix que aquests puguin desenvolupar plans d'intervenció a mitjà i llarg termini amb impacte, afectant d'aquesta manera als processos d'intervenció amb persones, famílies, grups i en la comunitat en general.
7. **Impacte negatiu en la col·laboració interinstitucional.** En el treball i l'educació social, les coordinacions amb entitats, organismes i institucions (salut, educació, ocupació, justícia, etc.), són fonamentals pel desenvolupament de la feina. La temporalitat, doncs, també afecta en aquest punt, ja que suposa una dificultat en l'establiment de xarxes de treball estable i relacions de confiança entre agents clau.
8. **Ineficiència econòmica a llarg termini.** Amb tot, i tenint en compte els riscos esmentats, la repercussió econòmica negativa és inevitable.

Per tot això, es fa imprescindible la creació d'una nova plaça de treballadora social que permeti reequilibrar la càrrega de feina i garantir una coordinació efectiva, estable i sostenible dels serveis socials al municipi. Aquesta plaça hauria de ser prioritària en relació amb altres incorporacions, ja que és clau per al bon funcionament del servei en el seu conjunt.

PROPOSTA

A la vista de l'anàlisi exposada, es conclou que la situació actual dels Serveis Socials Comunitaris Bàsics del municipi d'Artà presenta una important temporalitat del personal tècnic, del possible incompliment de les ràtios establertes, entre d'altres situacions.

Per tal de garantir l'estabilitat de l'equip tècnic, assegurar el finançament per part de les administracions supramunicipals i consolidar un servei de qualitat i sostenible en el temps, es recomana establir com a prioritària la creació de la plaça de treballador/a social, atès que la cap d'aquest servei també assumeix les funcions de coordinació.

Aquesta actuació no només respon a criteris de qualitat i eficiència, sinó que resulta clau per garantir la continuïtat dels serveis bàsics d'atenció social a la ciutadania, en especial als col·lectius més vulnerables.

DOCUMENT SIGNAT ELECTRÒNICAMENT